

Handläggare
Per Hammarström

Datum
2017-02-16

Diarienummer
ALN 2015-0243

Äldrenämnden

Ekonomiskt årsbokslut 2016

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta,

att godkänna bokslut för 2016 enligt föreliggande förslag, samt

att överlämna bokslutshandlingar 2016 till kommunstyrelsen.

Ärendet

Nämnden ska enligt kommunfullmäktiges beslut upprätta bokslut för perioden 2016-01-01 – 2016-12-31. Av bokslutet framgår att nettokostnaden för tidsperioden är 1 688,7 mnkr en ökning med 1,6 % jämfört med bokslut 2015. 4(efter justeringar av jämförelsestörande poster pga. organisatoriska förändringar). Nettokostnaden är 30,4 mnkr lägre än kommunbidraget.

Bokslutshandlingarna innefattar även uppföljning av äldrenämndens mål, uppdrag, åtgärder, servicegarantier och riktade satsningar för år 2016. Uppföljningen görs utifrån den verksamhetsplan som nämnden upprättat för året och utgår från de inriktningsmål och uppdrag som nämnden tilldelats. Uppföljning har även genomförts av nämndens internkontrollplan 2016. En rapport ges även av nämndens arbete med jämställdhetsintegrering enligt CEMR handlingsplan.

Ärendet innehåller följande handlingar:

Bilaga 1. Analys av bokslut 2016

Bilaga 2. Äldrenämndens årsberättelse 2016

Bilaga 3. Uppföljning av målen i nämndens verksamhetsplan 2016

Bilaga 4. Uppföljning av uppdrag, servicegarantier och riktade satsningar i nämndens verksamhetsplan 2016

Bilaga 5. Uppföljning av nämndens internkontrollplan 2016

Bilaga 6. Rapportering av nämndens arbete med jämställdhetsintegrering 2016 enligt CEMR handlingsplan.

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl
Förvaltningsdirektör

Bokslut 2016

Äldrenämnden

Belopp i miljoner kronor	KF-budget Nettokostnad		Resultat	Prognos	Resultat fg
	nettokostnad	bokslut	bokslut	augusti	bokslut
Nämnden totalt	1 719,1	1 688,7	30,4	39,2	11,8
Politisk verksamhet	1,1	1,0	0,1	0,0	0,1
Vård och omsorg om äldre	1 718,0	1 687,7	30,3	39,2	11,7
varav öppna insatser	79,5	63,9	15,6	15,2	-0,8
varav SoL och HSL	1 638,5	1 623,8	14,6	24,0	12,5
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoinvesteringar	2,0	1,9			

Analys av ekonomiskt utfall

Sammanfattande kommentarer.

Den positiva avvikelser jämfört mot budget är 30,4 mnkr. Avvikelse finns inom nämndens alla tre verksamhetsområden enligt följande; ordinärt boende (15,8 mnkr), särskilt boende (10,2 mnkr) och öppen verksamhet (4,3 mnkr). Nettokostnadsökningen jämfört mot 2015 är 1,6 procent (26,6 mnkr).

Inom området hemtjänst har under 2016 utvecklats arbetsmetoder med mer träffsäkra bedömningar av beviljade insatser, så att de ska motsvara våra brukares behov. Bl.a. genomförs tätare uppföljning- och vid behov omprövning av biståndsbeslut.

Inom ordinärt boende återfinns korttidsboenden som, vad gäller själva verksamheten, har en positiv avvikelse. Under december har dock restvärdesavskrivningar om totalt ca 12,3 mnkr skett till följd av att verksamheten inom palliativt centrum återförts till landstingets regi från 1 januari 2017.

Särskilda boenden har en positiv avvikelse till följd av att efterfrågan av platser inte har ökat i den takt som budgeterats. Jämfört mot 2015 har dock kostnaderna för verksamheten ökat med drygt 85 mnkr. Verkställigheten av beslut särskilt boende har utvecklats positivt genom att antalet väntande på boende minskat med drygt 30 procent om man jämför sista tertiet 2016 mot 2015. Motsvarande minskning (ca 35 procent) ses vad gäller andelen som väntat på beslut över tre månader.

Inom den förebyggande verksamheten finns många verksamheter, vilka alla i varierande omfattning har en positiv avvikelse mot budget.

Bilaga 1**I följande tabeller redovisas ekonomiska data på verksamhetsnivå****Äldrenämnden totalt**

Äldrenämnden totalt Belopp i tusentals kr	Bokslut	Bokslut	Budget	Budgetavvikelse	
	2015	2016	2016	2016	%
Politisk verksamhet	1 060	980	1 125	-145	13%
Förebyggande verksamhet	78 146	63 854	68 147	-4 292	6%
Ordinärt boende	763 881	719 539	735 309	-15 770	2%
Särskilt boende	818 997	904 292	914 526	-10 234	1%
Kommunbidrag	-1 673 889	-1 719 107	-1 719 107	0	-
Totalt	-11 805	-30 441	0	-30 441	-

Politisk verksamhet

Äldrenämnden per verksamhet Belopp i tusentals kr	Bokslut	Bokslut	Budget	Budgetavvikelse	
	2015	2016	2016	2016	%
110 Nämnd- och styrelseverks	1 060	980	1 125	-145	13%
Totalt	1 060	980	1 125	-145	13%

Öppna insatser

Äldrenämnden per verksamhet Belopp i tusentals kr	Bokslut	Bokslut	Budget	Budgetavvikelse	
	2015	2016	2016	2016	%
511 Träffpunkter äldre	19 952	18 247	18 259	-12	0%
519 Övrig förebyggande verksamhet	58 194	45 608	49 888	-4 281	9%
Totalt	78 146	63 854	68 147	-4 292	6%

SoL och HSL**Ordinärt boende**

Äldrenämnden per verksamhet Belopp i tusentals kr	Bokslut	Bokslut	Budget	Budgetavvikelse	
	2015	2016	2016	2016	%
5210 Övriga insatser ord boende för	50 480	45 810	45 046	764	-2%
5211 Hemtjänst/hemvård	472 956	443 565	463 184	-19 619	4%
5212 Anhöriganställning	20 494	14 811	19 006	-4 195	22%
5213 Personlig assistans, SoL	11 057	10 941	10 237	704	-7%
5214 Ledsagarservice, SoL	5 597	4 971	6 145	-1 174	19%
5215 Avlösarservice, SoL	42	82	54	28	-52%
5216 Kontaktperson, SoL	1 822	1 109	2 033	-924	45%
5217 Dagverksamhet	21 938	24 793	23 142	1 652	-7%
5218 Korttidsvård	179 494	173 456	166 462	6 994	-4%
Totalt	763 881	719 539	735 309	-15 770	2%

Bilaga 1**Särskilt boende**

Äldrenämnden per verksamhet Belopp i tusentals kr	Bokslut	Bokslut	Budget	Budgetavvikelse	
	2015	2016	2016	2016	%
5222 Demensboende	383 967	442 519	448 722	-6 203	1%
5224 Omvårdnadsboende	435 030	461 773	465 804	-4 031	1%
Totalt	818 997	904 292	914 526	-10 234	1%

Investeringar

Under året har investeringar skett i trygghetslarm vid två vårdboenden, Västergården 399,5 tkr och Glimmervägen 367,0 tkr. Omfattande investeringar har skett i nyckelskåp inom hemtjänsten, totalt 1.031,2 tkr. Slutligen har investering skett i en spolo/diskdesinfektor vid Svartbäcksgårdens korttidsboende, 56,4 tkr. Investeringar totalt, 1.854,1 tkr.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING Belopp i tusen kronor	Bokslut	Bokslut f.å.	Diff %	Diff tkr	Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volym mm)	
					%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	49 798	52 689	-6%	-2 891	2%	1 185	-8%	-4 076

Utfallet av 2016 års löneöversyn blev 2,25%. En särskild riktad satsning har gjorts på förvaltningens biståndshandläggare för att möta upp den ökade lönekonkurrensen från dels andra förvaltningar, dels närliggande kommuner.

Den lönekostnadssänkning 2016 som framkommer är dels en konsekvens av att bostadsanpassningen och dess medarbetare överförts till plan- och byggnadsnämnden under 2016, totalt -2.600 tkr.

En förändrad organisering av MAS/MAR-verksamheten har också medfört sänkta lönekostnader jämfört med 2015 med ca -4.200 tkr.

Resterande del av avvikelsen förklaras av att förvaltningen under 2015 vakantsatte ett antal tjänster på grund av befarat ekonomiskt överskridande. Återbesättningar har skett i slutet av 2015 och i början av 2016 vilket på helår ger en volymökning mellan åren på ca 800 tkr.

Den övriga omorganisation inom äldreförvaltningen under 2016 har också inneburit en ökad lönekostnad jämfört med 2015 på ca 1.900 tkr.

Årsberättelse 2016

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg till personer 65 år och äldre. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för åldersgruppen.

Viktiga händelser under året

Under året har fokus inom äldrenämnden, och övriga sociala nämnder, i hög grad legat på att utveckla en ny nämnd- och förvaltningsorganisation i syfte att bättre få politisk genomslagskraft, tydlighet för medborgarna och en effektivare verksamhet. I fokus har också varit att bidra till en ekonomi i balans och ett lägre kostnadsläge inom äldreomsorgen. Inom hemvården har antalet brukare, genomsnittlig tid per brukare och antalet beviljade timmar fortsatt minskat under året. Förändringen ligger i intervallet minus 2-3 % vid årets slut, jämfört med dess början. Inom korttidsboende har också viss överkapacitet fortsatt justerats, både vad gäller platsantal och inriktning¹. Översyner har gjorts kring ansvarsförhållanden gentemot landstinget, bland annat vad det gäller det s.k. sjukvårdsteamet², där ansvaret för verksamheten återförts till landstinget från årsskiftet 2016/2017. Under året har kommunen också kommit med i WHO:s internationella nätverk med målet att utveckla äldrevänliga städer. Medlemskapet tillhandahåller ett ramverk och strategier för att möta utvecklingen med en allt äldre befolkning. Om drygt tio år förväntas andelen personer 80 år och äldre fördubblas i kommunen.

Nämndens måluppfyllelse

Ekonomi

Tabell 1: Ekonomiskt resultat 2014-2016.

ÄLDRENÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2014	2015*)	2016	2016
Kostnader	2 052,9	1 877,8	1 900,6	1 928,1
Intäkter exkl. kommunbidrag	193,1	215,7	181,5	239,4
Nettokostnader	1 859,8	1 662,1	1 719,1	1 688,7
Kommunbidrag	1 884,2	1 673,9	1 719,1	1 719,1
RESULTAT	24,4	11,8	0	30,4
Nettoinvesteringar	5,7	1,7	2,0	1,9

*Siffrorna för 2015 är inte korrigerade för jämförelsestörande poster som hänger samman med 2015 års omorganisation

Årsboksluten visar att nämnden under de senaste tre åren kunnat uppvisa en ekonomi i balans. Ökningen av nämndens nettokostnader 2016 jämfört med 2015 uppgår endast till 1,6 procent.

¹ Antalet platser har minskat med 6 (-3% av hela beståndet). 29 s.k. rehab-platser har omvandlats till allmän korttidsvård.

² Sjukvårdsteamet var ett kommunövergripande uppdrag till egenregin inriktad på patienter i behov av specialiserad hemsjukvård med omfattande medicinska insatser.

Inriktningsmål och uppdrag

Under år 2016 har nämndens åtgärder utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag beskrivits under rubrikerna för kommunfullmäktiges prioriteringar, nämligen:

- Ordning och reda i ekonomin
- Attraktiv arbetsgivare
- Kvalitet i välfärden
- Hållbar landsbygds- och stadsutveckling

Mängden inriktningsmål, uppdrag och åtgärder under nämnda fokusområden framgår av tabell 2 nedan. Av den kvantitativa sammanställningen framgår att den största mängden åtgärder under 2016 fokuserat på att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna och på hållbar stads- och landsbygdsutveckling

Tabell 2: Fördelning av inriktningsmål, uppdrag och åtgärder utifrån fullmäktiges fokusområden för äldregruppen under 2016

Fokusområde	Antal inriktnings-mål och uppdrag	Antal åtgärder	Total andel av samtliga åtgärder och uppdrag
Ordning och reda i ekonomin	1	3	8 %
Attraktiv arbetsgivare*)	1	4	11 %
Kvalitet i välfärden	6	18	49 %
Hållbar landsbygds- och stadsutveckling	5	12	32 %
Totalt	13	37	100 %

*) Undantaget kommungemensamma strategier och åtgärder.

När det gäller måluppfyllelsen inom de olika fokusområdena redovisas utfallet schematiskt i tabell 3. Här framgår, i en enkel kvantitativ redovisning, att nämnden under 2016 nått hel måluppfyllelse för 70 % av alla åtgärder. Ifråga om fem åtgärder, eller lite drygt var tionde åtgärd (14 %), påbörjade inte åtgärden, av olika skäl. Med kvantitativa mått var måluppfyllelsen mest omfattande vad det gäller fokusområdet ”ordning och reda i ekonomin” respektive ”hållbar stads- och landsbygdsutveckling, 100 % respektive 83 %.

Tabell 3: Måluppfyllelse ifråga om åtgärder inom olika fokusområden under 2016.

Fokusområde	Måluppfyllelse för åtgärder			Andel Hel måluppfyllelse
	Helt	Delvis	Ej påbörjad/ stoppad	
Ordning och reda i ekonomin	3	-	-	3/3 (100%)
Attraktiv arbetsgivare *)	2	1	1	2/4 (50%)
Kvalitet i välfärden	11	4	3	11/18 (61%)
Hållbar landsbygds- och stadsutveckling	10	1	1	10/12 (83%)
Totalt	26	6	5	26/37 (70%)

*) Undantaget kommungemensamma strategier och åtgärder.

Framgångar under 2016, som gäller kvaliteten i välfärdstjänsterna, har bland annat handlat om en fortsatt utveckling av handlägningsrutinerna i enskilda ärenden, utifrån metodiken i ÄBIC (Äldres behov i centrum, Socialstyrelsen). I metodiken får enskilda stöd i att aktivt formulera sina egna behov och likaså mål med olika insatser. Senare under året påbörjades även arbete med ett nytt och mobilt arbetsätt, vilket band annat möjliggör en bättre informationsgivning till enskilda vid hembesök. Vidare förväntas arbetet med dokumentation i enskilda ärenden effektiviseras.

En annan framgång berör Uppsalas nyvunna medlemskap i WHO:s internationella nätverk i syfte att utveckla äldrevänliga städer. Under hösten har ett arbete påbörjats med en om-

fattande medborgardialog med den äldre befolkningen (60+), såväl i staden som på landsbygder. Ett arbete som fortsätter under 2017. Vidare kan nämnas att kötiderna till vård- och omsorgsboende varit korta under året. Det betyder att utbudet i stort matchat behovet.

Åtgärder som inte genomförts under 2016 gäller främst att utreda krav i förfrågningsunderlag i syfte att möjliggöra ett flexibelt arbetssätt hos utförarna. Det gäller även att kartlägga språkbakgrunder hos personal och brukare. Åtgärderna genomförs under 2017. För en mer detaljerad genomgång av måluppfyllelsen hänvisas till bilaga 3 och 4. Härutöver finns också en särskild redovisning av förvaltningens jämställdhetsarbete i bilaga 6.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

Jämfört med andra liknande kommuner är det en lägre andel av den äldre befolkningen (65 år +) i Uppsala, som har bistånd form av vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Andelarna har dessutom successivt minskat inom båda formerna av bistånd under senare år. Om detta beror på vitalare äldre, mindre efterfrågan från äldre, skillnader i myndighetsutövning eller en blandning av dessa faktorer är oklart.

Kostnaderna för verksamheten, i jämförelse med andra kommuner, har påtagligt minskat över tid, särskilt under det senaste åren. Kostnadsnivån per brukare inom det särskilda boendet har sedan länge legat lägre, men är nu (i senast tillgängliga officiell statistik³) avsevärt lägre jämfört med liknande kommuner. Inom hemtjänsten har kostnaden per brukare successivt närmat sig nivån för liknande kommuner. Utifrån det övergripande jämförelsemått som benämns för "nettokostnadsavvikelse" har kostnaderna successivt närmat sig liknande kommuner, även om det fortfarande indikerar ett något högre kostnadsläge.

De helhetsomdömen som ges om äldreomsorgen i Socialstyrelsens brukarundersökning ligger över tid något lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Skillnaderna är dock små i procentenheter och särskilt i den senaste mätningen (1-2 %). Vad som förklarar de relativt sett lägre nivåerna är oklart. Gemensamt för samtliga kommuner är samtidigt att en överväldigande majoritet av de svarande uppger att de är ganska eller mycket nöjda med äldreomsorgen.

Tabell 4: Volymer, kostnader och omdömen jämfört med andra liknande kommuner 2012-2016.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Volymer					
Invånare 65 år och äldre i särskilt boende	4,6	4,4	4,3	4,2	-
Avvikelse jämfört med liknande kommuner	-0,6	-0,4	-0,9	-0,5	-
Invånare 65 år och med hemtjänst i ordinärt boende	7,6	6,8	6,8	6,7	-
Avvikelse jämfört med liknande kommuner	-1,3	-0,9	-0,8	-1,0	-
Kostnader					
Hemtjänst: Kostnad per brukare/kr	236 428	234 744	254 476	260 438	-
Avvikelse jämfört med liknande kommuner *	50 931	13 197	13 979	9 663	-
Särskilt boende: Kostnad brukare/kr	636 392	661 182	676 999	679 953	-
Avvikelse jämfört med liknande kommuner *	-674	-51 699	-63 437	-136 301	-
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) ***	12,7	10,6	10,6	7,1	-
Avvikelse jämfört med liknande kommuner *	13,5	9,9	7,8	3,2	-
Omdömen ^{**)}					
Hemtjänst andel ganska/mkt nöjda	86	87	86	84	88
Avvikelse jämfört med liknande kommuner	-4	-3	-4	-5	-1
Särskilt boende andel ganska/mkt nöjda	81	80	78	75	80
Avvikelse jämfört med liknande kommuner	-3	-2	-4	-6	-2

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för liknande kommuner.

³ Kolada, RKA.

** Socialstyrelsens brukarundersökning.

*** Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg, kr/inv. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för äldreomsorg i riket, åldersstruktur (andel 65-79 år, 80-89 år och 90+ år i kommunen), civilstånd, ohälsa, andel födda utanför Norden, restider i hemtjänsten samt merkostnader för institutionsboende i glesbygd. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Framtida utmaningar

En kraftig ökning av de äldre åldersgrupperna väntas i Uppsala. Fram till år 2030 förväntas de allra äldsta, personer 80 år och äldre, att fördubblas. Men även i ett kortare tidsperspektiv sker successivt kraftiga öknings, bara fram till 2019 förväntas 1000 personer träda in i 80-årsåldern. I denna åldersgrupp har för närvarande omkring var tredje någon form av insats och de utgör omkring 75-80 % av brukarna inom kommunens äldreomsorg.

I en prognos från SKL förväntas ökningen av antalet äldre leda till att insatserna behöver öka med närmare 20 procent inom de närmaste fem åren (SKL, 2016). I kostnader för äldreomsorgen motsvarar det en ökning från nuvarande ca 1,7 miljarder till ca 2,1 miljarder år 2020. Något som aktualiserar omprioriteringar inom kommunen.

För att möta det ökade antalet äldre är av stor strategisk betydelse att försöka påverka och optimera alla de faktorer som påverkar möjligheterna att leva ett hälsosamt liv i oberoende på äldre dar i kommunen. Här är initiativet att verka för en äldrevänlig stad centralt och i det, inte minst, möjligheten att skapa ett partnerskap med andra samhällsaktörer. Många påverkansfaktorer, t.ex. sådant som rör kommunikationer och hälso- och sjukvård, ligger utanför det som kommunen fullt ut kan påverka.

Också ifråga om själva äldreomsorgen kommer det att behövas flera åtgärder för att möta de ökade behoven, hit hör t.ex:

- effektiviseringar,
- förändringar i policyer och riktlinjer och
- nyttjande av välfärdsteknik och utveckling av nya tjänstekoncept.

I närtid är det viktigt att lägga stor vikt vid det strategiska förbyggande arbetet, men också att stimulera ett ökat utbud på äldreboende på den ordinarie bostadsmarknaden i form av trygghetsbostäder och seniorbostäder. Förbyggande och hälsofrämjande insatser kommer fortsatt att vara centrala för att, om möjligt, skjuta omsorgsbehov på framtiden och ge äldre möjligheter till ökad livskvalitet. Samhällsplaneringen behöver utformas för att öka tillgängligheten, inte bara i fysiskt avseende utan även för att ge tillgång till service och möjligheter till full delaktighet i samhällslivet. Äldrenämnden behöver också intensifiera sin medverkan som aktör i samhällsplaneringen och samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen.

Bilaga 3.

Uppföljning av åtgärder utifrån inriktningsmål i verksamhetsplan, status och lägesbeskrivning T 3 2016

Inriktningsmål	Status inriktningsmål	Status åtgärd	Beskrivning av åtgärd	Kommentar till åtgärd
Inflytande och delaktighet inom välfärden ökar för Uppsalaborna	Mål i hög grad uppfyllt. Nämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Arbete med HBTQ-certifiering på boende påbörjas under 2017 och finns med i VP 2017-2019.	Färdig	Fortsätta utveckla Seniorguide för att säkerställa att äldre, oavsett kön, funktionsförmåga, etnisk eller socioekonomisk bakgrund, nås av verksamheten	Utvecklat redovisning av könsuppdelad statistik, analys utifrån statistik återstår. Studie initierad med syfte att genomlysna verksamheten utifrån socioekonomiskt perspektiv.
		Påbörjad	Utveckla modellen med medborgardialoger i syfte att nå personer som idag har svårigheter att framföra sina synpunkter. Utredda möjligheten till HBTQ-certifiering.	Medarbetare deltagit på utbildning, planering påbörjad. Test av ny typ av medborgardialog i arbetet med äldrevänlig stad under hösten. Arbetet med HBTQ-certifiering på boende dock ej påbörjad ännu, i övrigt är åtgärden färdig.
		Färdig	Fortsätta utvecklingen av tydlig information och relevanta jämförelsemått, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val.	Förslaget är godkänt men komplettering ska tillföras gällande parametrar för boende. Publicering återstår
Ökat inflytande för brukarna inom äldreomsorgen.	Målet delvis uppfyllt. Nämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Översyner av förfrågningsunderlagen för boende och hemvård görs under 2017. Kartläggning av språkbakgrunder har tagits med som åtgärd i VP för 2017-2019.	Färdig	Utredda hur beslut och beställningar ska utformas för att ge den enskilde möjlighet till ökat inflytande i verkställigheten av insatser	Enskild utredning är inte aktuell då modell ÄBIC i handläggningen ger en strukturerad dokumentation där individen aktivt framställer sina behov. Individen ges förutsättning att formulera egna mål med insatser. Arbete med fortsatt utformning av beställning av insatser fortgår.
		Stoppad	Utredda krav i förfrågningsunderlag i syfte att möjliggöra ett flexibelt arbetssätt hos utförarna	Utredning genomförd men med otillfredsställande resultat. Frågan kommer att uppmärksammas i samband med programmet för kommunalt finansierad verksamhet.
		Färdig	Utredda behov av innovationer och ny välfärdsteknologi inom området som kan bidra till ökad delaktighet och inflytande för den enskilde inom äldreomsorgen.	Medarbetare har deltagit på utbildning, planering pågår för att möjliggöra nya innovationer och välfärdsteknologiska lösningar. Pilot har startats upp för mobilt arbetssätt i handläggning vilket möjliggör förbättrad information till brukarna. Videovårdplaneringar startar upp före årsskiftet.
		Stoppad	Kartlägga språkbakgrunder hos personal och brukare	Integreras med framtida översyn av tertialen. Kommer ej att kunna påbörjas under 2016.
Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka	Målet i hög grad uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Trend oförändrad. Olika underlag ger olika bedömningar om trend. Den egna individuppföljningen indikerar ökad nöjdhet. Nationella brukarundersökningen indikerar oförändrad nöjdhet.	Färdig	Utredda hur den enskildes inflytande och delaktighet i mat- och måltidssituationen på särskilt boende kan stärkas.	Sker genom uppföljning av värdighetsgarantierna. Individuppföljning visar att svaren på frågan "Hur upplever du att maten smakar" varierar bland boenden hos samma utförare trots att det är samma mat från samma leverantör. Störst brist finns i flexibiliteten när det gäller valmöjligheter kring att låta brukaren påverka menyn eller tidpunkt.
		Ej påbörjad	Utredda möjligheterna att ta fram och anpassa ny modell för matdistributionen till den enskilde som bor i ordinarie boende i syfte att stärka den enskildes inflytande över val av måltid.	Översyn av åtgärd behövs. Utredning för ny modell för matdistribution är ej påbörjad. Framtagande av metodstöd i handläggning för alternativa möjligheter att få hem mat är påbörjad. Brukaren kan genom inköp påverka typ av mat genom ett ökat utbud av matlådor på marknaden.
		Färdig	Tydliggöra och utveckla krav i förfrågningsunderlag kring mat och måltider, med syfte att öka den enskildes delaktighet och inflytande i mat- och måltidssituationen.	Färdig i nytt förfrågningsunderlag LOU boende april, utveckling och tydliggörande sker kontinuerligt när avtal löper ut. Översyn av förfrågningsunderlag hemvård är påbörjad.
Väntetid till särskilda boenden ska minska	Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Trend minskad. Utbyggnad sker av lägenheter i vård- och omsorgsboenden under 2016. Kö till vård- och omsorgsboende har minskat	Färdig	Se över och eventuellt förändra, inriktning på befintliga särskilda boenden med syfte att bättre matcha utbud av omvårdnads-, demensvårds- och korttidsvårdsplatser till efterfrågan och befintlig kö. Samtidigt ska utredas hur kommande behov inom demensvården kan mötas genom insatser och verksamheter som är mer resurseffektiva.	Omvandlat omvårdnadsplatser till demensvårdsplatser. Uppstart av nytt boenden Villa Hovstallet. Följer utbud och efterfrågan av platser kontinuerligt.
		Färdig	Genomlysna hur utbudet på särskilda boenden kan optimeras i förhållande till efterfrågan, demografisk utveckling och geografisk belägenhet.	Utredning om behov av vård- och omsorgsboende på kommunens landsbygder och stadsdelar antagen i nämnd 2016-04-28. Bostadsförslagsplan i form av en behovsprognos framtagen och senare även uppdaterad för ytterligare en period, fram till 2025. Vidare finns fördjupningar kring behovet avseende stad respektive landsbygd.

		Färdig	Utreda principer och hanteringen av beslut för personer som beviljats plats i särskilt boende men tackar nej till erbjuden plats utifrån att erbjudandet inte matchar önskemål	Enhetschef hemvård följer ärenden och personer bevakas. Kösituationen bevakas kontinuerligt, uppföljning och omprövning av beslut sker i vissa fall
<p>God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag, ideell sektor samt kommuninvånare.</p>	<p>Målet i hög grad uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.</p>	Färdig	Följa upp i vilken omfattning uppsatta servicegarantier infrias\.	<p>Infrias när det gäller uppsökande hembesök.</p> <p>•Servicegaranti handläggningstid ordinarie boende: 84% av ärenden handläggs inom servicegarantins tidsomfattning</p> <p>Anledning till längre handläggningstid i 16% av ärendena är inhämtande av intyg/utlåtanden samt tid för kommunicering av uppgifter angivna i utredningen som ligger till grund för bedömning och beslut i ärendet.</p> <p>•Servicegaranti handläggningstid särskilt boende: 82% av ärenden handläggs inom servicegarantins tidsomfattning</p> <p>Anledning till längre handläggningstid i 18% av ärendena är inhämtande av intyg/utlåtanden samt tid för kommunicering av uppgifter angivna i utredningen som ligger till grund för bedömning och beslut i ärendet.</p>
		Påbörjad	Genomföra språklig översyn av styrande dokument, (såsom planer, program, riktlinjer och förfrågningsunderlag)), för att säkerställa att dessa blir mer kortfattade, lättförståeliga och lättolkade.	Organiserad samlad översyn har ej gjorts. Däremot är det en stående ambition att löpande se över språket i nämndens styrdokument. Broschyrer och annat informationsmaterial till medborgarna har uppdaterats löpande.
<p>Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag</p>	<p>Målet i hög grad uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.</p>	Färdig	Vidareutveckla IT-system med syfte att minska på administrativ tid för biståndshandläggare och utförare\.	Förvaltningsplan/handlingsplan HVO-objektet framtagen med prioriterade åtgärder i utveckling av IT-stöd. Mobilt arbetssätt i biståndshandläggning och informationsgivning.
		Färdig	Fortsatt samverkan med andra aktörer, näringsliv, föreningar och ideella aktörer i tillhandahållandet av välfärdstjänster.	God service och positiv attityd i kontakter med externa aktörer . Kontakterna har ökad senaste månaden - flera önskar besök.
		Påbörjad	Genomföra språklig översyn av styrande dokument, (såsom planer, program, riktlinjer och förfrågningsunderlag) för att säkerställa att dessa blir mer kortfattade, lättförståeliga och lättolkade.	Organiserad samlad översyn har ej gjorts. Däremot är det en stående ambition att löpande se över språket i nämndens styrdokument. Broschyrer och annat informationsmaterial till medborgarna har uppdaterats löpande.
		Stoppad	Utreda möjligheterna i förfrågningsunderlagen till större utrymme för kreativitet och innovationer i utförarledet.	Utredning genomförd men med otillfredställande resultat. Frågan kommer att uppmärksammas i samband med programmet för kommunalt finansierad verksamhet.
<p>Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen/ Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas inom kommunens alla verksamheter</p>	<p>Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.</p>	Färdig	Möjliggöra upphandlingar av välfärdsteknologi där fler aktörer tillåts beskriva hur de kan kompensera eventuella behov som finns inom äldrenämndens ansvarsområde\.	Ingår i arbete med Ny systemlösning HVO 2019. Förfrågan om information från marknaden finns i kommers. Sista svarsdag 13 januari 2017. Upphandlingsfas inleds våren 2017.
		Färdig	Tillvarata alla möjligheter till finansiell stöd (från myndigheter och andra organisationer) för fortsatt arbete med tidiga och förebyggande insatser. Viktigt i detta arbete är initiativ till samverkan med landstinget, föreningsliv, ideella organisationer och näringsliv.	Kontinuerlig bevakning. Ansökan inskickad om projektmedel från Vinnova för äldrevänlig stadsutveckling. Arbete gjorts under året med nuläge och analys. Kommer fortsätta under flera år framåt (genomförande).
		Färdig	Målgruppsanpassa träffpunktsverksamheterna ur ett socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv så att de i högre grad riktar sig mot grupper där hälsovinster förmodas bli störst.	Ingår i arbete med Ny systemlösning HVO 2019. Förfrågan om information från marknaden finns i kommers. Sista svarsdag 13 januari 2017. Upphandlingsfas inleds våren 2017.
		Färdig	Utreda behov av innovationer och ny välfärdsteknologi inom området som kan bidra till ökat oberoende för den enskilda.	

Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.	Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.	Färdig	Nämnden ska bevaka tillgänglighetsaspekter för äldre med nedsatt funktionsförmåga i det planarbete som bedrivs i samarbete med andra nämnder.	Sker i samband med yttranden över detaljplaner, detaljplaneprogram och i löpande dialog/samverkan med stadsbyggnadsförvaltningen.
		Färdig	Initiera samverkansprojekt med andra kommunala aktörer för att åstadkomma tillgänglighetsskapande åtgärder i ordinarie bostadsbestånd.	i Sker bl.a. inom arbetet med äldrevänlig stad. Flytt av enheten för bostadsanpassning kan ge förutsättningar för utvecklad samverkan mellan äldreförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen i frågan.
		Färdig	Medverka kring implementering av förtursverksamhet för förstahandskontrakt i hyresrätter	Förvaltningen medverkar i arbetet. Projektledare på KLK planerar för pilotprojekt med start 1/1 2017. Driftat av SBF. Ärende avseende detta till KF i början av hösten. Det som kan eventuellt vara aktuellt från ÄLF är: Förtur för kvarlevande bland par som flyttat till särskilt boende att finna ny bostad efter make/makas/sambos död. Underlätta för äldre där bostadsanpassning inte är möjlig att hitta bostadslösning inom det ordinarie beståndet.
		Färdig		
Skillnader i levnadsvillkor för kommunens invånare jämnas ut	Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.	Färdig	Att genomföra de aktiviteter och det utvecklingsarbete som följer av de verksamhetsspecifika målen 2015-2016 i nämndens handlingsplan för CEMR, däribland arbete med jämställdhetsbudgetering	Arbete med jämställdhetsbudgetering pågår när det gäller träffpunkter och seniorrestauranger. Statistik insamlad under året. En könsuppdelad ekonomisk uppföljning kan nu göras inom verksamhetsområdet. Redovisning av påbörjade och avslutade aktiviteter och utvecklingsarbete under 2016 finns och redovisas till nämnd och KS i separat bilaga.
Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner	Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Åtgärder utifrån landsbygdsprogrammet kommer att vidtas under 2017 eftersom programmet inte antagits under 2016.	Påbörjad	Vidta åtgärder utifrån framtaget landsbygdsprogram	ÄLF har medverkat i programarbetet kring nytt landsbygdsprogram. Åtgärder utifrån programmet har ej vidtagits då programmet inte ännu är antaget.
		Färdig	Identifiera behov utifrån demografisk utveckling kopplat till geografiskt område för långsiktig planering av verksamhet, såsom särskilda boenden, träffpunkter, seniorrestauranger etc.	Utredning om behov av vård- och omsorgsboende på kommunens landsbygd antagen i nämnd 2016-04-28. Arbete pågår med framtagande av uppdaterad behovsbedömning utifrån geografiska delområden i kommunen.
		Färdig	Utreda behov av innovationer och ny välfärdsteknologi inom området som kan bidra till ökat oberoende för den enskilde	Ingår i arbete med Ny systemlösning HVO 2019. Förfrågan om information från marknaden finns i kommers. Sista svarsdag 13 januari 2017. Upphandlingsfas inleds våren 2017.
Uppsala kommun är i framkant i miljö- och klimatomställningen. Utsläppen av växthusgaser minskar totalt sett, miljömålen uppfylls och åtgärder vidtas för anpassning efter förändrat klimat	Målet uppfyllt. Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.	Färdig	I samtliga förfrågningsunderlag ställa krav på efterlevnad till miljö- och klimatprogrammet med fokus på etappmål 3 och 6.	Färdigt i nytt förfrågningsunderlag LOU boende april, kravställande enligt etappmålen sker kontinuerligt när avtal löper ut
		Ej påbörjad	Utreda möjligheterna att ta fram och anpassa ny modell för matdistributionen till den enskilde som bor i ordinarie boende i syfte att minska utsläpp i samband med mattransporter.	Översyn av åtgärd behövs
Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade		Färdig	Fortsätta driva och utveckla kommunens chefsförsörjning och ledarutveckling enligt den fastslagna principen om ETT Uppsala ETT ledarskap. Löper under hela verksamhetsåret.	API månatligen i syfte att alla ska vara informerade om vad som är på gång. Kommenteras i övrigt av KLK HR.
		Påbörjad	Kravställa och precisera hur dialogen mellan chef och medarbetare ska hanteras och viket innehåll dialogen ska ha. Åtgärden ska vara klar T2 2016.	Kommenteras av KLK HR
		Påbörjad	Bryta ned och konkretisera kraven på medarbetarskap och ledarskap i arbetsgivarpolicyen. Åtgärden ska vara klar T2 2016.	Kommenteras av KLK HR
		Påbörjad	Samordna kommunens arbete med praktik, traineeplatser och studentmedarbetarskap. Samordningen ska vara klar T1 2016.	Kommenteras av KLK HR

Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare

Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare, samtidigt som delade turer motverkas i verksamheten.

Påbörjad	Utreda vilka villkor som kommunen bör utveckla för att säkra sin attraktivitet som arbetsgivare. Utredningen och rekommendation för beslut ska vara klar T2 2016\.	Kommenteras av KLK HR
Påbörjad	Fortsätta implementeringen av kompetensbaserad rekryteringsmetodik inklusive den guide om funktionsnedsättning som finns för målgruppen personalansvariga chefer. Löper under hela verksamhetsåret.	Kommenteras av KLK HR
Påbörjad	Styra\, stödja och samordna arbetet med införande av heltid\.. Implementering av heltid för alla ska påbörjas hösten 2016 och vara fullt ut genomförd under hösten 2017\.	Kommenteras av KLK HR
Färdig	Styra\, stödja och samordna arbetet med schemaläggning för sammanhållen arbetsdag\.. Implementering av heltid för alla ska påbörjas hösten 2016 och vara fullt ut genomförd under hösten 2017\.	Inventering gjord inom ÄLF, endast en medarbetare berördes. Personen har numera heltidsanställning.

Uppföljning av uppdrag, servicenivåer och riktade satsningar i verksamhetsplan, status och lägesbeskrivning T 3 2016

Uppdrag	Beskrivning	Kommentar
Att se över och eventuellt förnya hjälpmedlen i syfte att säkerställa att de svarar mot brukarnas behov	Påbörjad	Inleda översyn av hjälpmedelsverksamheternas organisering, inriktning och lokalisering, i dialog med länets kommuner och med underlag från bl.a. utredningar, behov av våningsmiljöer samt testmiljöer för innovationer och ny välfärdsteknologi m.m.
Att se över och eventuellt förnya hjälpmedlen i syfte att säkerställa att de svarar mot brukarnas behov	Påbörjad	Genomföra översyn av nämndens riktlinjer för hjälpmedelsförskrivning
Bekäva möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.	Påbörjad	Äldrenämnden ska kontinuerligt bekäva och tillvarata möjligheterna till statsbidrag i olika former för de verksamheter nämnden ansvarar för.
Bekäva möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.	Påbörjad	Äldrenämnden ska verka för att ansöka och ta del av den statliga satsningen som riktar sig mot tidliga och förebyggande insatser
Bekäva möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.	Påbörjad	Äldrenämnden ska verka för att ansöka och ta del av den statliga satsningen för att öka kompetensökning är ansökta och fördelade bland utövrarna. Plan finns för redovisning och behålla personal inom vård- och omsorgsyktet i Uppsala kommun.
Arbeta med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade CEMR handlingsplanen i all kommunal service och i den kommunala organisationen	Påbörjad	Allt genomföra de aktiviteter och del utvecklingsarbete som följer av de verksamhetsplanerna 2015-2016 i nämndens handlingsplan för CEMR, däribland arbete med jämställdhetsbudgetering.
Kvarvarande uppdrag: Att ta fram en handlingsplan för hur ökad innovation och IT-stöd kan användas för att utveckla kvalitetsarbetet och förebyggande arbetet/Uppdrag från IVE 2015-2018 som enligt årsredovisningen för 2015 inte är genomfört. Kommentar i årsredovisningen för 2015: Arbetet med uppdraget pågår inom ALN som arbetat för att gå över till digital teknik för trygghetsarm, utvecklat en webbplats för hälsofrämjande stöd och inlett ett planarbete för utveckling och införande av välfärdsteknologi. OSN har pga. organisatoriska omständigheter ännu inte påbörjat uppdraget men kommer att göra detta under 2016.	Påbörjad	Arbete med jämställdhetsbudgetering pågår när det gäller träffpunkter och seniorrestauranger. Statistik insamlad under året. En konsupplad ekonomisk uppföljning av verksamhetsplanerna 2015-2016 i nämndens handlingsplan för CEMR, däribland arbete med jämställdhetsbudgetering.
Ömsorgspris i Uppsala kommun (KF 29 september 2014 § 195)	Påbörjad	Uppdraget har saknat kontinuerlig bevakning. Ingår som gemensam åtgärd med SCN och OSN i VP 2017-2019
Införande av LOV i vård- och omsorgsboende (KF 15 december 2014 § 265)	Påbörjad	Förvaltningen har i översyn av förfrågningsunderlag så långt som det bedömts vara möjligt genomfört revideringar utifrån nuvarande majoritets reservationer.
Ansökan om medlemskap i WHO:s nätverk för äldreåvåliga städer (KF 25 april 2016 § 83)	Påbörjad	Ansökan till WHO inlämnad och godkänd
Beskrivning		
Enskild som fyllt 80 år och som inte har några blåtåndsbestulade insatser från äldrenämnden ska få ett erbjudande om uppsökande hembesök	Påbörjad	Inga ytterligare åtgärder har vidtagits, servicenivån är redan uppfyllt
Enskild ska få ett beslut om särskilt boende inom två månader från det att ansökan och underlag inkommit	Påbörjad	Äldrenämnden ska säkerställa att det finns processer som stödjer att handläggning sker och kan följas upp enligt beslutad servicenivå.
Enskild ska få ett beslut om insatser i ordinarie boende inom två veckor från det att ansökan och underlag inkommit	Påbörjad	Äldrenämnden ska säkerställa att det finns processer som stödjer att handläggning sker och kan följas upp enligt beslutad servicenivå.
Riktade satsningar		
Kommentar		
Enligt vårdpropositionen avser regeringen att satsa två miljarder årligen 2016-2018 på anställningar inom äldreomsorgen. Nämnden ska säkerställa att Uppsala får del av satsningen för att på så sätt kunna öka bemanningen inom äldreomsorgen	Påbörjad	Samtliga ansökningar är hanterade och pengarna är fördelade. Uppföljning ska ske kvartalsvis. Samtliga hittills tillgängliga stimulationsmedel, vilka för den statliga bemanningsinsatsningen, har rekviderats och även fördelats ut till kontrakterade leverantörer.
En fortsatt satsning på rehabiliteringsteam för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser	Påbörjad	Fortsatt utveckling av rehabiliteringsteam pågår. Verksamheten överflyttas till egen regi
Projekten ÅBIC och Individuell behovsstyrning (IBS) är ett led i att utveckla en mer rättsäker myndighetshandling	Påbörjad	Handläggning enligt ÅBIC pågår. Bedömningsdelen med individuell målsättning är under implementering. Utveckling av IT-Siebel är under översyn.
Under 2016 fortsätter satsningarna på olika typer av välfärdsteknologi i ordinarie boende, som ett led i att minska behovet av äldreomsorgsinsatser och bidra till ökad trygghet och större självständighet för äldre i kommunen	Påbörjad	Ingår i arbete med Ny systemlösning HVO 2019. Mobiliserat i blåtåndsbehandling och informationsgivning.
Under 2016 fortsätter bland annat satsningar på fallprevention, fysisk aktivitet på recept (FAR), satsningar för gruppen äldre med psykisk ohälsa för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser samt insatser för att motverka riskkonsumtion av alkohol bland äldre.	Påbörjad	Flera aktiviteter genomförs kring fallprevention och psykisk ohälsa. Aktiviteter pågår under året med riktade satsningar inom områdena och utbildningar av medarbetare
Vida åtgärder utifrån genomförd utredning 2015 om hur matsituationen på kommunens särskilda boenden kan vidareutvecklas	Påbörjad	Ställningstagande angående framtid för FAR behöver tas.
Vida åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 om hur äldre genom ökad delaktighet och inflytande i större utsträckning ska kunna påverka innehållet i hemvården	Påbörjad	Utredning ej utförd. Underlag på individnivå indikerar ej problem i större omfattning kring mat och måltidsituationen i boendet. Uppföljning sker kontinuerligt i samband med individuppföljning.
En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmåttningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val	Påbörjad	Behovsbedömning enligt ÅBIC förtydligar samplanering av hjälpinsatser mellan brukare och utövraren
	Påbörjad	Förslaget är godkänt men komplettering ska tillföras gällande parametrar för boende. Publicering återstår

Handläggare
Daniel Karlsson

Datum
2017-01-20

Diarienummer
ALN-2015-0243.10

Bilaga 5, uppföljning internkontrollplan 2016

Äldrenämnden beslutade i december 2015 om plan för internkontroll för den egna verksamheten. Internkontrollplanen för 2016 fokuserade på ordning och reda i ekonomin, attraktiv arbetsgivare, kvalitet i välfärden samt hållbar landsbygds- och stadsutveckling.

Bakgrund

Enligt kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag, ska styrelser och nämnder årligen anta en särskild plan för granskning av den interna kontrollen inom respektive styrelse och nämnds ansvarsområde. Planen ska fokusera på de områden/processer som efter bedömning är centrala och där avvikelser från uppgjorda planer har allvarlig och väsentlig betydelse. I reglementet anges vidare att årlig uppföljning av planen ska ske och att resultatet av uppföljningen ska rapporteras till kommunstyrelsen. En uppföljning av den interna kontrollplanen 2016 sker i anslutning till behandlingen av bokslut 2016 vid nämndens sammanträde 2016-02-16.

Internkontrollplan 2016 samt redovisning av genomförd granskning

Inventeringen av förvaltningens risker gjordes i förvaltningens ledningsgrupp. De olika riskerna har i denna uppföljning sammanställts under områdena:

Ordning och reda i ekonomin

Attraktiv arbetsgivare

Kvalitet i välfärden

Hållbar landsbygds- och stadsutveckling

Övrigt

Ordning och reda i ekonomin

En kartläggning har genomförts gällande prisnivåer/prisutveckling på LOV- och LOU-boenden samt inom hemvården under året, för att underlätta jämförelser med andra kommuner och förstärka kostnadskontrollen. Kontinuerlig uppföljning har skett under året. En kartläggning om enskilda hyror för vård- och omsorgsboenden också tagits fram.

Modell för kontroll av utbetalningar har utvecklats. Arbetssätt och rutiner kring utbetalningar har förbättrats. Sakgranskningen har utvecklats under året och följer i högre grad nämndens kostnader.

Underlag har tagits fram gällande kommunens ansvar för rehabilitering för att tydliggöra ansvarsfördelning kommun-landsting och därigenom minska risken för ökande kostnader inom området. Nya övergripande riktlinjer angående kommunal hälso- och sjukvård är också framtagna.

Attraktiv arbetsgivare

Ansvarig funktion för arbetet med kompetensförsörjningsplanen har övergått till KLK stab HR. Utmaningar gällande kompetensförsörjning, svårighet rekrytera vårdpersonal, socio-nomer m.fl. kvarstår och hanteras vidare i interkontrollen för år 2017.

Kvalitet i välfärden

ÄBIC har inte lett till ökat åtagande och administration för nämnden. Mängden insatser har inte ökat och det finns inga tecken på att den nya handläggningsprocessen varit kostnadsdrivande.

Förvaltningsplan Vård och omsorg har tagits fram i syfte att vidareutveckla IT-system för effektivare administration och god service. Implementering av planen inleds under våren 2017. Pilot har startats upp för mobilt arbetssätt i handläggning vilket möjliggör förbättrad information till brukarna.

Kartläggningar har genomförts av det framtida behovet vård- och omsorgsbostäder på aggregerad nivå och på delområdesnivå för att få en mer långsiktig och kontrollerad planering av boenden. Utbyggnad av lägenheter under året och ändrad inriktning för vissa lägenheter har medfört kraftigt minskade väntetider.

Brukarundersökning visar på oförändrad nöjdhet gällande mat och måltider medan den egna uppföljningen visar på en mer positiv bild. Mat- och måltider är inte längre aktuellt eller prioriterat för särskilda åtgärder.

Hållbar landsbygds- och stadsutveckling

I revidering av samtliga förfrågningsunderlag under året har krav ställts på efterlevnad av kommunens miljö- och klimatprogram med fokus på etappmål 3 och 6. Det finns inget som pekar på att detta medfört ökade kostnader under året. Den enda kostnadsförändring som skett för nämnden under året i ersättningen till utförarna är en uppräknig enligt OPI.

Övrigt

Gränssnitt har förtydligats i flera funktioner mellan förvaltningen och KLK stab.

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl
Förvaltningsdirektör

Handlingsplan för CEMR

För Äldreförvaltningen

Handlingsplan med verksamhetsspecifika mål

Äldreförvaltningens utvecklingsarbete, aktiviteter och ansvarig (2015- 2016)

För att äldreförvaltningen ska axla CEMR s mål planeras följande utvecklingsarbeten och aktiviteter på förvaltningen.

Organisation för jämställdhetsarbetet

1. Äldreförvaltningen kommer att arbeta för att jämställdhetsarbetet fortsätter att vara ett viktigt område att beakta, och förhålla sig till. En start till detta är att förvaltningen utsett en representant för jämställdhetsfrågor, samt utformat följande handlingsplan. Representanten kommer att fungera som förvaltningens kontaktperson i det fortsatta arbetet med att jämställdhetsintegrera ansvar- och verksamhetsområden utifrån CEMR-deklarationen. ÄLF planerar även att skapa ansvariga på varje avdelning som ska lyfta jämställdhetsperspektivet på olika former av avdelningsmöten så att perspektivet beblandas med den dagliga verksamheten. Ansvarig; Ansvarig för jämställdhetsintegrering och cembr på ÄLF

Utfört:

Äldreförvaltningen har sedan 1 jan 2015 både en representant/huvudansvarig samt ansvariga på avdelningarna som ska arbeta med att bevaka och arbeta för jämställdhet.

Äldreförvaltningen har även under september 2016 haft en endagsutbildning (vid fyra olika tillfällen) till förvaltningens alla handläggare i jämställdhetsintegrering och CEMR via SKL. Syftet med utbildningen har varit att öka handläggarnas medvetenhet och insikt om sitt egna beteendemönster utifrån jämställdhet, för att öka ifrågasättandet av sitt annars omedvetna beteende och sina förutfattade meningar gällande kön och könsroller.

Könsuppdelad statistik

2. Arbeta för att all statistik som äldreförvaltningen följer upp och lämnar ifrån sig är könsuppdelad. Äldreförvaltningens ledningsgrupp planerar att under 2015/2016 stämna av vilken statistik som framöver ska följas upp och därmed uppdatera statistiken. I det arbetet ingår att arbeta för att statistiken på förvaltningen ska vara könsuppdelad.
Ansvarig; Ledningsgruppen ÄLF

Utfört;

Sedan våren 2016 är all intern och extern data som Äldreförvaltningen tar fram och levererar vidare könsuppdelad.

Genusbudgetering

- Arbeta med införande av genusbudgering. Arbetet planeras att påbörja under 2016 och tanken är att genusbudgetering på sikt kommer att bli en del av det kontinuerliga budgetarbetet. Ansvarig; nämndcontroller, Anita Hansson och ansvarig för CEMR och jämställdhetsintegrering på ÄLF

Utfört:

Äldreförvaltningen har under första halvåret 2016 börjat med att sätta samman relevant data för att kunna jämföra olika poster som är kopplade till kön och kostnad. Arbetet börjar i mindre skala för att sedan utökas när förvaltningen skapat ett standardiserat arbets sätt kring hanteringen. Förvaltningen kommer först göra mätningar om förebyggande aktiviteter, i form av seniorresturanger och träffpunkter, för att undersöka skillnader i vilka som deltar på vad kopplat till kön. Utefter detta kommer en analys att genomföras.

Projektet är påbörjat, och mätningar har utförts. Sammanställningen är genomförd men utan "budgetaspekten". Detta sker under 2017.

Åtgärd:

Under 2017 kommer genusbudgeteringen fokusera på hemvårdsområdet.

Styrdokument

- Arbeta för att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas i samtliga styrdokument genom att förtydliga vad ÄLF står och arbetar för. Ansvarig; Ledningsgrupp ÄLF

Åtgärd: Vid framtagande av styrdokument arbetar ÄLF med att tydliggöra vikten av likabehandling och att vi ser individen utifrån dess behov och inte utifrån dess könstillhörighet. Här är det viktigt att vara så pass tydliga att det inte "går" att tolka texten och den utmaningen arbetar förvaltningen vidare med.

Myndighetsutövning

- Ta reda på om och i så fall hur insatser och beslut fördelas och skiljer sig utifrån kön? Granska utredningstexter och ta reda på om och i så fall hur de skiljer de sig beroende på kön. Planera för hur vi ska hantera och åtgärda könsrelaterade olikheter. Ansvarig; Ledningsgrupp ÄLF

Åtgärd: Planeras att genomföras i samband med genusbudgeteringen för hemvården 2017.

- Arbeta med att uppmärksamma och hantera våld i nära relationer samt att ta fram en rutin för bemötande av våldsutsatta som kommer i kontakt med förvaltningen. Ansvarig; Ledningsgrupp ÄLF

Utfört: Äldreförvaltningen håller på att arbeta med att ta fram konkreta rutiner för hur vi ska bemöta och hantera situationer då förvaltningen kommer i kontakt med våldsutsatta. Uppsala

kommun har även antagit ett kommunövergripande program för arbete med våld i nära relationer som är ett kommunövergripande styrdokument som riktar sig till alla nämnder, styrelser och bolag.

Arbetet fortsätter under 2017.

7. ÄLF kommer att arbeta för att mer omfattade beslut ska fattas i samråd med chef för att säkerhetsställa jämställd och jämlik hantering av ärenden oavsett biståndshandläggare. Detta genom tydliga riktlinjer och rutiner. Ansvarig; avdelningschef individstöd.

Utfört: Mer omfattade behov av insatser föredras av biståndshandläggare i ärendedragning. Beslut fattas i samråd med chef för att säkerhetsställa en mer jämställd och jämlik hantering av ansökningar och beslut om insatser. Detta genom tydliga riktlinjer och rutiner.

Avtal- och avtalsuppföljning

8. Arbeta för att vi alltid ska ta hänsyn till att jämställdhetsperspektivet finns med i samtliga förfrågningsunderlag. ÄLF planerar att utföra en genomsyn av förfrågningsunderlagen och förtydliga kraven på våra utförare. Ansvarig; Avdelningschef systemstöd

9. Säkerställa att jämställdhetsperspektivet följs upp och beaktas vid analys av inkomna anbud. Detta genom att förtydliga gången för hantering. Ansvarig; Stabchef

Utfört för 8 och 9: Äldreförvaltningen har under 2016 gjort en genomlysning och revidering av förfrågningsunderlagen, fokus ligger bland annat på att bevaka jämställdhetsperspektivet och förtydligande av kraven vi ställer på våra utförare.

Kunskap och utbildning för ansvariga på förvaltningen

10. Äldreförvaltningens representant samt ytterligare en person på förvaltningen kommer under hösten 2015 att under två dagar och under våren 2016 under en dag att åka på jämställdhetsutbildning på SKL för att öka kunskapen inför framtida hantering av frågan. Resterande representanter kommer att erbjudas att delta på en endags workshop från SKL som erbjuds till hela Uppsala kommun. Ansvarig; ansvarig för cembr och jämställdhetsintegrering

Utfört: Representant för CEMR-arbetet samt ytterligare en person deltog i SKLs utbildning om jämställdhet 2+ 1 dag. Tre avdelningsansvariga gällande jämställdhetsintegrering deltog på CEMR- och jämställdhetsworkshop som kommunledningskontoret anordnade i dec 2015. Under första halvåret 2016 informerades även medarbetarna på förvaltningen om kommunens påskrift av CEMR deklARATIONEN, samt om vad som står om jämställdhetsperspektivet i mål och budget och i äldreförvaltningens handlingsplan för CEMR. Denna information har gått ut via avdelningarnas representanter för frågan.

11. ÄLF planerar att gå ut med information för hur vi ska tänka och arbeta för att beakta jämställdhetsperspektivet till samtliga på förvaltningen.

Ansvarig; Ansvarig för jämställdhetsintegrering och cemn

Utfört:

Genom att ha gått ut med information till förvaltningens medarbetare och utse ansvariga för frågorna har äldreförvaltningen synliggjort behovet av att arbeta och bevaka jämställdhetsperspektivet i större utsträckning. I och med utbildningen till handläggarna under 2016 har vi skapat en större kunskap och medvetenhet hos förvaltningens handläggare.

Pågående utredning:

Äldreförvaltningen har även under 2016 i uppdrag från politiken att utreda möjligheten och förutsättningarna till att öppna ett HBTQ-certifierat äldreboende i Uppsala.

Äldreförvaltningen har skickat ut en förfrågan till boendena för att ta reda på vilka boenden som skulle kunna vara intresserade att HBTQ-certifiera/diplomera sin verksamhet, samt anmält sig till KLK om intresset att eventuellt certifiera/diplomera ett äldreboende under 2017.

Ingen utförare har anmält intresse, då man påpekar att det är en kostnadsfråga eftersom alla medarbetare måste utbilda sig. Uppdraget finns med som en åtgärd i nämndens verksamhetsplan 2017-2019.

Befintlig könsuppdelad statistik

Här anges den statistik som finns könsuppdelad och som är relevant i arbetet för att nå artiklarnas mål.

Äldreförvaltningen levererar könsuppdelad statistik i enlighet med beslut i kommunstyrelsen om att all statistik enligt 14 § förordning (SFS 2001:100) ska vara könsuppdelad. Det innebär att all extern data som överlämnas till nationella redovisningar, exempelvis Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och lansting (SKL), är könsuppdelad. Sedan 1 jan 2016 ska även all intern data som äldreförvaltningen tar fram vara könsuppdelad.

Statistik äldreförvaltningen tar fram	Ifall statistik är könsuppdelad
Uppgifter till Kolada (kvalitetsaspekter, väntetid, personalkontinuitet gällande hemtjänst och särsk. boende till kommun- och landstingsdatabas)	Ja
Uppgifter vi är skyldiga att rapportera till Socialstyrelsen (såsom HSL insamling, enhet- och brukarundersökning etc.)	Ja
Öppna jämförelser (kvalitetsnyckeltal till nationella jämförelser)	Ja
Ej verkställda beslut (beslut som är ej blivit verkställda inom tre mån)	Ja
Synpunktshantering	Ja
Hemtjänsttimmar (antal utförda hemtjänsttimmar ÄLF brukare har)	Ja
Individuppföljningar (uppföljningsintervjuer med brukare både inom hemtjänst och på boende).	Ja
Månatlig beläggning korttidsvård	Ja
Månatliga boendeuppgifter (särskilt boende)	Ja
Vårdplaneringsteamet (statistik gällande vårdplaneringar)	Ja
Rehabteamet	Ja